

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ ТА
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СЛУЖБОВО-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ

27 листопада 2020 року

ОДЕСА
ОДУВС
2020

УДК 351.74:355.5
С49

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службово-бойова підготовка як основа професійної
С49 діяльності поліцейських : матеріали круглого столу (м. Одеса,
27 листопада 2020 року). – Одеса : ОДУВС, 2020. – 194 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів. Всіх їх об'єднує спільне бажання – удосконалити систему службово-бойової підготовки поліцейських різних підрозділів Національної поліції України.

Взаємний обмін думками буде плідним і сприятиме удосконаленню службово-бойової підготовки поліцейських, досягнення високого рівня професіоналізму у всіх сферах практичної діяльності.

УДК 351.74:355.5

© ОДУВС, 2020

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛАХ

Довгань А. С.

Науковий керівник:

Коломієць Ю. М.

старший викладач кафедри тактико-
спеціальної, вогневої та фізичної
підготовки ОДУВС

Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1]. У структурі даного органу особливе місце посідають органи досудового розслідування.

Професійна діяльність слідчих полягає в розкритті кримінальних правопорушень і здійснюється на підставі низки нормативних документів [1; 2]. Згідно наказу МВС України від 06.07.2017 р. № 570 «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України» на поліцейських цього підрозділу покладено низку функцій, зокрема: усебічне, повне і неупереджене дослідження обставин кримінального провадження, виявлення обставин, що викривають і виправдовують підозрюваного (обвинуваченого), надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень; аналіз слідчої практики, організації і результатів діяльності слідчих; розроблення та реалізація заходів щодо дотримання законодавства, зміцнення службової дисципліни, підвищення якості досудового розслідування і скорочення його строків; вивчення, узагальнення позитивного досвіду досудового розслідування, упровадження його на практиці та розроблення сучасних методик розслідування окремих видів кримінальних правопорушень тощо [2].

Виконання окреслених функцій ставить підвищені вимоги до сформованості професійно важливих якостей поліцейських, серед яких: комунікативні, психологічні, фізичні, особистісні.

За дослідженнями М. І. Ануфрієва, Ю. Б. Ірхіна, М. Н. Курка [3, с. 23] специфіка службової діяльності працівників слідчих підрозділів вимагає сформованих морально-ділових (високий рівень правової

свідомості, соціальної відповідальності; чесність, громадянська мужність; принциповість, непримиренність у боротьбі з порушеннями правопорядку; сумлінність, дисциплінованість та інші); пізнавальних (високий рівень інтелектуального розвитку; гнучкість розумових процесів; спроможність до аналізу й узагальнення інформації; уміння прогнозувати; спостережливість; творче мислення; відсутність емоційної деструкції; розвинута інтуїція; ерудованість; розвинута довільна увага; пізнавальна активність); комунікативних (уміння встановлювати та підтримувати психологічний контакт; комунікативна компетентність; широкий спектр стилів поведінки в конфліктних ситуаціях тощо) та особистісних рис (стійка адекватна самооцінка; самостійність і незалежність; сміливість; активність; відповідальність).

Науковці акцентують на домінуванні комунікативного аспекту цієї діяльності та виокремлюють риси, які є недопустимими для працівників слідства, серед яких: низький рівень моральності, безчесність, користолюбство, безвідповідальність, недисциплінованість, слабка пізнавальна активність і пам'ять, емоційна нестійкість та інші [3, с. 24-26]. Вивчення специфіки фізичної підготовки працівників слідства з урахуванням особливостей їх професійної діяльності є перспективним напрямом наукового дослідження.

Науковцями виокремлено негативні чинники службової діяльності працівників зазначеного підрозділу поліції, серед яких: значні нервово-психічні навантаження (39 %); ненормований робочий день (35 %); підвищена емоційна напруга (35 %); малорухома робота у вимушеному положенні (25 %); постійний контакт із криміногенним контингентом (15 %) [4, с. 24-26].

Необхідно відмітити, що під час виконання службових обов'язків слідчим доводиться проводити значну частину робочого часу у вимушеному положенні, зазвичай сидячи за робочим столом. Дефіцит рухів спричиняє виникнення широкого діапазону ускладнень в організмі – від незначних адаптаційно-фізіологічних до патологічних. Гіпокінезія в руховому апараті призводить до деяких дегенеративних явищ, що відображають атрофію м'язових волокон – зниження ваги й об'єму м'язів, їх скорочувальних властивостей. Погіршується кровопостачання м'язів, енергообмін. Відбувається зниження м'язової сили, точності, швидкості й витривалості під час роботи (статичної витривалості). Ці чинники з віком призводять до суттєвого зниження розумової та фізичної працездатності, погіршення стану здоров'я, діяльності основних систем організму, а за систематичної дії

спричиняють виникнення різних захворювань [5]. Низька рухова активність призводить до різноманітних порушень функцій систем організму, обміну речовин, появи надлишкової ваги, що несприятливо відбивається на стані здоров'я та викликає різного роду захворювання. Перш за все страждає серцево-судинна система (атеросклероз, гіпертонічна, ішемічна хвороба тощо), порушується стан опорно-рухового апарату. У результаті виникає явище детренованості. Понижена рухова активність несприятливо позначається на стані м'язової системи. М'язи стають в'ялими, зменшуються в розмірах. М'язовий корсет не виконує своєї головної функції (хребет не утримується в нормальному положенні), що призводить до погіршення кровопостачання мозку та, як наслідок, зниження розумової та фізичної працездатності поліцейських [5]. Помітні також атрофічні зміни частини м'язових волокон, збільшується прошарок жирової тканини між ними. Втрачається стійкість і надійність координації рухів, знижується сила й витривалість м'язів. М'язова атрофія негативно впливає на пристосувальні механізми кровообігу під час фізичного навантаження й в остаточному підсумку негативно позначається на стані здоров'я правоохоронців та їх працездатності [6]. Крім перелічених несприятливих факторів, працівники слідчих підрозділів зазнають постійного нервово-емоційного напруження, внаслідок цього відбувається зниження працездатності, підвищення частоти серцевих скорочень, дихання й тиску, ускладнюється розподілення уваги, зростає обсяг уваги та пам'яті, збільшується кількість помилкових дій, швидко настає стомлення [7].

На мою думку, достатній рівень фізичної підготовленості дає змогу послабити дію втоми або усунути її, легше переносити несприятливі умови зовнішнього та внутрішнього середовища, зберегти високий рівень працездатності, а отже, успішно виконати службові завдання.

Проаналізувавши нормативні документи, можна відмітити, що фізична підготовка працівників Національної поліції України спрямована на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності [8]. Складовими фізичної підготовки є загальна фізична підготовка та тактика самозахисту й особистої безпеки.

На підставі аналізу специфіки службової діяльності працівників слідчих підрозділів виявлено, що ситуації застосування ними

поліцейських заходів примусу стаються вкрай рідко. Це слід ураховувати під час організації навчальних занять з тактики самозахисту та особистої безпеки. Очевидним є необхідність корегування змісту фізичної підготовки поліцейських слідчих підрозділів завдяки введенню в систему службової підготовки навчальних занять, спрямованих на розвиток професійно важливих фізичних якостей. Важливим є пошук необхідних засобів фізичної підготовки.

Таким чином, проаналізувавши наукові джерела та особливості службової діяльності працівників слідчих підрозділів Національної поліції України можна сказати, що організація та зміст фізичної підготовки повинні враховувати специфіку службової діяльності. Удосконалення фізичної підготовки слідчих необхідно здійснювати завдяки введенню в систему службової підготовки навчальних занять, спрямованих на підвищення рівня загальної фізичної підготовленості.

Література

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06 лип. 2017 р. № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>
3. Ануфрієв М. І., Ірхін Ю. Б., Курко М. Н. Професіографічна характеристика основних видів діяльності в органах внутрішніх справ України (кваліфікаційні характеристики професій, професіограми основних спеціальностей) : довідник. Київ : КІВС, 2003. 35 с.
4. Бондаренко В. В. Формування рухових умінь та навичок курсантів вищих навчальних закладів МВС України у процесі занять зі спеціальної фізичної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Чернігів, 2012. 219 с.
5. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями : монографія. Київ, 2018. 524 с.
6. Вереньга Ю. В., Пронтенко К. В., Бондаренко В. В., Безпалый С. М. Фізичний стан вперше прийнятих на службу працівників ОВС України. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2013. № 5. С. 18-23. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2013-05/13vyviau.pdf>
7. Жевага С. І., Пронтенко К. В., Безпалый С. М. Фізична підготовка викладацького складу вищих навчальних закладів МВС України : навч.-метод. посіб. Житомир, 2013. 232 с.

8. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26 січ. 2016 р. № 50. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Баськов В. В. Взаємодія Національної поліції України та Національної гвардії України у сфері охорони громадського порядку в умовах міста.....	4
Бену І. Актуальні проблеми фізичної підготовки працівників поліції.....	8
Бурангулов А. В. Окремі теоретико-правові аспекти підготовки професійних перемовників для участі у проведенні спеціальних операцій із затримання озброєних злочинців та звільнення заручників.....	10
Бутенко В. Комплексні заняття: як складова практичної підготовки правоохоронців.....	15
Вайда Т. С., Кузнєцов О. І. Індивідуальні засоби бронезахисту правоохоронців: деякі аспекти класифікації та категорювання.....	17
Вайда Т. С., Онопченко Н. В. Етапи надання домедичної допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод та сучасні медичні засоби для транспортування травмованих осіб.....	22
Вільська Е. Р., Конєв О. Ю. Фізична підготовка як комплекс заходів спрямований на формування та вдосконалення умінь та навичок поліцейського.....	28
Голенко Н. М., Зіньковський А. С. Фізичне виховання під час табірної збору як елемент професійної адаптації майбутніх правоохоронців (з досвіду роботи Херсонського факультету ОДУВС).....	32
Головацький О. О. Деякі теоретико-правові аспекти професійної підготовки працівників Національної поліції України.....	38
Головко В. М. Роль фізичної підготовки поліцейського в процесі формування та вдосконалення професійних вмінь та навичок.....	42
Григор'єв В. Г., Омельченко В. М. Надання поліцейськими домедичної допомоги потерпілим під час охорони громадського порядку: нормативно-правове забезпечення підготовки правоохоронців.....	46
Довгань А. С., Коломієць Ю. М. Фізична підготовка в професійній діяльності слідчих підрозділах.....	50
Дулгер В. В., Бахчеван Є. Ф. Актуальні питання організації професійної підготовки поліцейських в сучасних умовах.....	54